

Дзюба Тетяна
Західноукраїнський національний університет
(науковий керівник: к. н. держ.упр., доцент
кафедри менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ Пунда А.В.)

ОСОБЛИВОСТІ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

В Україні в умовах недостатнього фінансування та занадто повільних реформ склалась малоефективна система охорони здоров'я, яка не здатна у повній мірі відповідати вимогам часу та долати такі негативні чинники як низький рівень матеріально-технічного оснащення, низька оплата праці медперсоналу, нерозвиненість системи медичного страхування тощо.

З організаційно-економічних позицій публічно-приватне партнерство – це система інститутів і механізмів, яка враховує регіональну, муніципальну, галузеву та відомчу специфіку, спрямовану на взаємодію партнерських відносин у вигляді договору (угоди, контракту) із взаємними зобов'язаннями, розподілом ризиків та передбачає спільну діяльність суб'єктів ринкових відносин [1]. При такому підході у приватного бізнесу виникає інтерес вкладати інвестиції та отримувати гарантований прибуток. Приватний сектор зацікавлений у залученні до спільних проектів та може запропонувати державі сучасні технології, ноу-хау, більш ефективний менеджмент. Держава, у свою чергу, отримує додаткове фінансування спільних проектів і вирішує не тільки інфраструктурні проблеми, а й забезпечує ефективніше використання коштів, досягнення вищого рівня соціальної стабільності [2]. При цьому, зазвичай, публічно-приватне партнерство є довготерміновою співпрацею між публічною владою та приватним сектором.

Слід зазначити, що у жодній країні світу не вдалось створити ідеальну систему охорони здоров'я, що, зокрема, яскраво продемонструвала і недостатня готовність сфери охорони здоров'я розвинених країн до боротьби з наслідками пандемії Covid-19. Але у той же час зрозуміло, що для подальшого розвитку цієї сфери перспективною залишається збалансована взаємодія двох форм управління (державної та приватної), яку може забезпечити публічно-приватне партнерство. Його використання є ефективним інструментом залучення капіталу в галузь, що сприятиме покращенню інфраструктури та можливостей вітчизняних лікувальних установ. Долучення приватних інвесторів до державної системи охорони здоров'я в Україні може відбуватись у таких формах: продаж державних закладів охорони здоров'я, здача в оренду чи передача у концесію без зміни їх функціонального призначення, створення спільних підприємств тощо. Держава може реалізувати будь-які форми

публічно-приватного партнерства залежно від регіону, профілю та інвестиційної привабливості кожного конкретного проекту. Перспективним може бути і створення великих медичних холдингів (публічних акціонерних товариств) за участю держави та приватних інвесторів. Їх діяльність може бути орієнтована на надання не тільки первинної, а й спеціалізованої медичної допомоги. Взаємодія держави і бізнесу в сфері охорони здоров'я об'єднає їх сильні сторони, але для того, щоб ця взаємодія відбулась, потрібен спільний інтерес для кожної зі сторін.

Досвід країн, які вже впровадили механізм публічно-приватного партнерства у систему охорони здоров'я, засвідчує, що це дозволяє оптимізувати витрати бюджету; систематизувати і розвивати ринок приватних медпослуг з урахуванням потреб регіонів; інвестувати ресурси у реструктуризацію існуючих об'єктів охорони здоров'я, створювати мережу нових закладів охорони здоров'я на основі новітніх технологій у медицині, залучати кваліфікований персонал, підвищувати якість та доступність послуг [3].

Зацікавленість держави у реалізації публічно-приватного партнерства в галузі охорони здоров'я полягає у можливості залучення інвестицій для реструктуризації об'єктів охорони здоров'я. Система охорони здоров'я в Україні функціонує в умовах недофінансування. До того ж значна частина потужностей (поліклінік, лікарень) побудована 30-50 та більше років тому і щонайменше їх третина потребує капітального ремонту. Значна частина медичного обладнання морально застаріла та потребує заміни. Рівень зношеності основних засобів у системі охорони здоров'я України перевищив 50% [4]. Іншою позитивною стороною публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я для держави є звільнення від виконання капітальних ремонтів, введення в експлуатацію, оснащення закладів сучасним медичним обладнанням, підбору і навчання кадрів, надання медичних послуг тощо. Також за умови публічно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я можлива передача частини ризиків приватному партнеру та значна економія бюджетних коштів.

Отже, розвиток публічно-приватного партнерства у галузі охорони здоров'я в Україні сприятиме підвищенню рівня медичного обслуговування і рівня здоров'я нації загалом, збереженню соціальної стабільності у суспільстві, покращенню якості медичного обслуговування і його відповідності світовим стандартам, доступу громадян до якісних медичних послуг, оптимізації державних витрат і прискоренню реформування системи охорони здоров'я в Україні.

Використані джерела:

1. Єгоричева С. Б., Лахижа М. І. Публічно-приватне партнерство в посткомуністичних країнах: монографія. Київ: ІПК ДСЗУ, 2020. 303 с.
2. Солодовнік О. О. Фінансово- економічна безпека публічно- приватного партнерства: теорія, методологія, практика: монографія. Харків: Лідер, 2018. 409 с.
3. Valaguzza S., Parisi E. Public Private Partnerships: Governing Common Interests. Edward Elgar Publishing, 2020. 256 p.
4. Надточій А. О. Напрями реформування організаційно- економічного механізму функціонування системи охорони здоров'я в Україні. *Теорія та практика державного управління*. 2013. Вип. 4. С. 152- 160.

Заяць Софія

Західноукраїнський національний університет

(науковий керівник: к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Овсянюк-Бердадіна О.Ф.)

ВДОСКОНАЛЕННЯ ОЦІНКИ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Одним з важливих напрямків розв'язання проблеми обмеженості ресурсів сфери охорони здоров'я та водночас вдосконалення оцінки ресурсного забезпечення закладу охорони здоров'я є запровадження ефективного контролю за видатками на її матеріальне забезпечення шляхом впливу на пропозицію медичних послуг. Перш за все, це стосується контролю за видатками на лікарські препарати.

Тому першочерговим завданням органів виконавчої влади в розв'язанні проблем медикаментозного забезпечення потреб системи охорони здоров'я повинно стати постійне ведення національного переліку основних лікарських засобів, розробленого за рекомендаціями Всесвітньої організації охорони здоров'я. Очевидно, саме виходячи з такого переліку, в подальшому повинна будуватися політика планування публічних закупівель лікарських засобів вітчизняного та зарубіжного виробництва для потреб закладів охорони здоров'я, що фінансуються з бюджету, і вдосконалюватися політика у сфері державного регулювання цін на ліки. Він є необхідним і для забезпечення запровадження формулярної системи медикаментозного забезпечення сфери охорони здоров'я, розробки та запровадження повноцінних стандартів медичної допомоги.